

Het Randstedelijk Mannenkoor
SPIJKENISSE

*t Is weer voorbij
die mooie zomer*

RANDVERSCHIJNSELEN

Jaargang 23 - nummer 1 - 13 oktober 2022

Colofon

Correspondentieadres

Fregat 50

3232 CH Brielle

E-mailadres

Redactie

Tekstverwerking / vormgeving

E-mail

secretaris.hrm@gmail.com

Ger Buitink en Roel Korpershoek

Ger Buitink

redactie.hrm@gmail.com

Bestuur Randstedelijk Mannenkoor

Voorzitter

Ger Beikes

06-11300722

voorzitter.hrm@gmail.com

Secretaris

Ies Dekker

0181-412393

secretaris.hrm@gmail.com

Penningmeester a.i.

Bas Vogel

0181-613157

b.vogel4711@gmail.com

Comm.PR

Kees Wagener

06-25035188

prcomm.hrm@gmail.com

Comm. Activiteiten

Koos Bouter

0181-479990

j.bouter@kpnmail.nl

2° Penningmeester

Cees Brobbel
0181-414279
cees.brobbel@hetnet.nl

2° Secretaris

Bas Vogel
0181-613157
b.vogel4711@gmail.com

Muziekcommissie

Arjan Breukhoven
010-4211882
info@arjanbreukhoven.nl

Ger Beikes
06-11300722
voorzitter.hrm@gmail.com

Arie van Sintmaartensdijk
0181-626184
jacomijntje46@gmail.com

Leo Molendijk
0186-691884
l.molendijk@kpnmail.nl

Cor Kreft
010-4383318
c.kreft15@upcmail.nl

Koormeester

1° Koormeester
Leo van Kooij
0181-213952
nylon@hetnet.nl

2° Koormeester
Jan Willem Driesprong
06-12506837
jwdriesprong@gmail.com

3° Koormeester
Toon Kooren
0181-216654
kooren45@zonnet.nl

Gastheren

1° Tenoren
Leo Molendijk
0186-691884
l.molendijk@kpnmail.nl

2° Tenoren
Cor Kreft
010-4383318
c.kreft15@upcmail.nl

Baritons
Jan Modderman
06-38599471
j.modderman53@gmail.com

Bassen
Peter Spanjersberg
06-22935791
peter10021951@gmail.com

vervanger
Willem Kardol
06-53539296
willemkardol@hccnet.nl

vervanger
Cees Neuteboom
0181-620080
cetruneuteboom@outlook.com

vervanger
Ger Beikes
06-11300722
gerbeikes.hrm@gmail.com

vervanger
Peter Hoevenaars
0181-310807
pjhoevenaars@planet.nl

Diversen

Erelid: Cees Brons en Anton Kooren

Repetities: Iedere donderdag om 19.30 uur in de Dorpskerk, Kerkring 2, 3201 CX Spijkenisse, 0181-610362

Contributie: € 16,00 per maand; over te maken per eerste van de maand op RABO bank nr. **IBAN** NL24 RABO 3160 3246 13 van Het Randstedelijk Mannenkoor te Spijkenisse.

Donateur worden? : Voor slechts € 36,00 per jaar kunt u het koor steunen. In ruil voor die steun krijgt u gratis 1x toegangskaat voor eigen concert naar keuze en 6 x per jaar het clubblad Randverschijnselen. Betaling zie contributie.

Kleding: **Formeel 1:** rood jasje, gilet, zwart overhemd, rode vlinderstrik (nieuw), rode pochet (nieuw), zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Formeel 2: zwart smokingjasje,ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Formeel 3: crèmekleurig smokingjasje, ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Diversen : bij formeel 2 en 3 kunnen we gebruik maken van rode vlinderstrik/rode pochet (nieuw) of gestreepte vlinderstrik/pochet.

Website: www.randstedelijkmannenkoor.nl
E-mail: info@randstedelijkmannenkoor.nl

inhoudsopgave

16

30

blz. 2-3	Colofon
blz. 4	Inhoudsopgave
blz. 5	Van de voorzitter
blz. 6	Van de redactie
blz. 7	Wie is er jarig
blz. 8	In Memoriam
blz. 9	Bedankkaart Fam. Slooter
blz. 10	Persbericht Arjan Breukhoven
blz. 12-14	Mijn werkzame leven
blz. 16-24	De wonderbenen van Umberto
blz. 25-26	Mannenkoor op vakantie
blz. 28-29	Nieuwsbrief van SGMS
blz. 30-34	De Maastunnel
blz. 36-39	Slotoptreden 7 juli 2022
blz. 40-41	Ballenkoker
blz. 42	Blaadjes

We begonnen dit nieuwe seizoen met een minuut stilte voor de overleden Bas Slooter (2^e tenor) op 84-jarige leeftijd (zie elders in RV) en de vrouw van Peter Spanjersberg. Het is altijd erg triest als je zoiets meemaakt, vooral voor de familie. En ook wij missen een trouwe zanger.

Daarna was het weer zover, we konden na weken rust weer gaan repeteren. Eerst nog wat bekende nummers om erin te komen. De daaropvolgende repetities zijn we volop aan de slag gegaan voor ten eerste onze **Kerstconcerten** in Den Bosch (za. 10 dec.) in de prachtige Sint-Jan kathedraal en in Brielle (do. 22 dec.) in de vrouwelijke Sint-Catharijnekerk.

En ten tweede gaan we ons ook richten op verscheidene nummers uit de **musical- en filmwereld**. Daarvoor hebben we een paar nieuwe nummers in de map gekregen en we halen diverse oude nummers (voor sommige zangers nieuwe) weer eens tevoorschijn. In de eerste helft van 2023 willen we een mooi themaconcert geven met genoemde muziek.

Een verrassend tussendoortje is een optreden samen met een **jongerenkoor (10-18-jarigen) uit Kiev** Oekraïne. Dat gaan we doen op donderdagavond 3 november in de Dorpskerk in Spijkenisse.

Niet vergeten, dat we ook nog een OPEN HUIS hebben, want we willen toch wel graag een paar nieuwe leden erbij. We zullen daarvoor verscheidene oproepen doen in de media. En natuurlijk doen ook onze leden weer hun best (nieuwe) mannen te interesseren voor ons koor.

Ook bieden we de mogelijkheid om zgn. **projektzangers** te laten meedoen. Zij zijn tijdelijk bij ons aangesloten. Tot nog toe viel dat steeds in het water door de Coronaperikelen. Inmiddels zijn bij ons bekende namen al aangeschreven. We hopen natuurlijk, dat ook deze mannen zo enthousiast worden, dat ze lid gaan worden.

Onze dirigent is er op 15 december niet. We hebben besloten om gedurende 4 weken een half uur langer te repeteren. Daarover komt nog nadere informatie.

Dan nog een blik op het jaar 2023: **met veel genoeg kan ik meedelen, dat wij per 1 september 2023 weer op de donderdagavonden voor onze repetities teruggaan naar het gebouw aan de Eikenlaan. Dat heette voorheen De Kern, maar de nieuwe naam is De Verbinding.** Het bestuur is blij, dat we dit voor elkaar hebben gekregen. Eerst wordt er nog verbouwd, hetgeen vermoedelijk omstreeks mei/juni 2023 klaar is. We zijn benieuwd hoe het gaat worden.

Ik wens iedereen een fantastisch zangseizoen toe met mooie krenten in de pap, oftewel concerten.

Ger Beikes.

t'Is weer voorbij die mooie zomer, die zomer begon zowat in mei. Het lied werd een hit en de zomer van dit jaar ook. Maar inmiddels kunnen we weer van het herfstweer genieten en de herfstkleuren. Tijdens de vakantie periode is er het een en ander gebeurd, wat door onze voorzitter op pagina 5 is verwoord. Op de begrafenis van Bas Slooter waren veel koorleden aanwezig om een erehaag te vormen tijdens het ten grave dragen van de kist.

Op 25 augustus jl., werd de afscheidsdienst voor Merlinda Spanjersberg door een aantal koorleden met partner bijgewoond en kon men de dienst via een streaming kanaal volgen.

Op 7 september jl., werd Ada de vrouw van Henk Deling begraven op de Algemene Begraafplaats Hellevoetsluis (Stoofweg)
Mogen zij allen rusten in vrede.

Na dit droevige nieuws is er ook nog ander nieuws in deze uitgave te lezen wat ook de moeite waard is.

Rest ons nog iedereen veel leesplezier te wensen.

Het volgende nummer verschijnt op 1 december 2022
Kopij voor 20 november 2022 sturen naar:
redactie.hrm@gmail.com

Op:

wordt:

jaar:

30 okt.	Piet Eland	85
4 nov.	Hans van Son	64
5 nov.	Jan Poot	78
6 nov.	Jan van Elburg	66
7 nov.	Hans Vos	72
18 nov.	Robert Wilschut	67
19 nov.	Henny Renes	67
28 nov.	Cor Baarendse	77
2 dec.	Leo van Kooij	77

Allemaal van harte gefeliciteerd en een fijne verjaardag toegewenst.

IN MEMORIAM

BAS SLOOTER

10-7-1938 - 15-8-2022

Het is september 2000 als Bas zich aansluit bij ons koor. Hij is steeds trouw aanwezig bij de repetities en is altijd van de partij bij onze concerten. Waarheen we ook gaan. Zo heeft hij het vaak gehad over de reis naar Keulen (5-jarig bestaan), de reis naar Groot-Brittannië, de reis naar Munster, Dresden en Leipzig. Hij genoot daar ontzettend van samen met Krijna, zijn echtgenote. En dat genieten deed hij ook tijdens onze binnenlandse optredens, altijd van de partij. Soms belde Bas om aan te geven, dat we niet moesten vergeten om ook geestelijke nummers te zingen en aan te schaffen. Dat was voor hem erg belangrijk. Maar hij genoot vooral van mooie melodieën en 4-stemmige zang van het koor. Helaas liet zijn lichaam het steeds meer afweten; zijn nieren functioneerden almaar slechter. Hij zag er tegenop om aan de nierdialyse te moeten. Het bleek wel noodzakelijk. Operaties waren nodig. Ook vlak voor ons zomeravondconcert van 7 juli; daaraan kon hij niet meedoen, hetgeen hem moeilijk viel. Dan overlijdt Bas op 15 augustus. Wij gaan een beminnelijke, vriendelijke, geïnteresseerde, betrokken 2^e tenor na 22 jaar lidmaatschap missen.

Hij ruste in vrede.

Beste koorleden,

Op 1 september zou mijn vader weer komen zingen. Wat keek hij uit naar die datum, dan zou hij weer gaan zingen met 'De Jongens'. Zingen was zijn passie. Helaas mocht het niet zo zijn, maar vanaf een andere plek zingt hij met jullie mee dat weet ik zeker!

Mijn vader kan het niet meer zeggen, maar namens hem en de familie wil ik jullie ontzettend bedanken. Voor jullie steun, tijdens het ziek zijn in de vorm van kaarten, telefoontjes etc. Het deed hem zo goed. Het emotioneerde hem dat er zo door jullie aan hem werd gedacht.

Ook na zijn overlijden zijn jullie een enorme steun voor ons geweest. Het meedenken over de liturgie door Arjan en alles wat je voor ons en mijn vader hebt gedaan. Geweldig. Cor, zijn zangmaatje, die ik tig keer kon bellen met allerlei vragen. Ik ben je er heel dankbaar voor. Ger Beikes voor zijn mooie woorden tijdens de uitvaart. Het toverde soms ook een glimlach op mijn gezicht. Zo herkenbaar. Helemaal zoals mijn vader is. Heel veel dank. Ger Buitink voor het snelle aanleveren van de prachtige foto van mijn vader. Die foto betekent heel veel voor ons.

Verder dank aan jullie allemaal voor alle steun in welke vorm dan ook. De erehaag die jullie voor hem hebben gevormd. Zo mooi. Er komen nog steeds kaarten binnen. Het doet ons goed in deze moeilijke tijd.

Namens mijn moeder, zus en de hele familie 'Dank jullie wel!'

Jacqueline Slooter

Jubileumconcert met Arjan Breukhoven in de Grote Kerk Dordrecht

DORDRECHT - Op DV zaterdag 22 oktober geeft de bekende organist, pianist en dirigent Arjan Breukhoven eenmalig een orgelconcert in de Grote Kerk van Dordrecht ter gelegenheid van zijn 40-jarig jubileum als musicus. In 1987 ontving hij zijn eerste officiële aanstelling als organist.

Een gevarieerd programma zal de organist spelen op het beroemde Kam-orgel van de Grote Kerk. Een programma met literatuur, transcripties en improvisaties, waarvan er ook enkele zullen uitlopen op massale samenzang. Het romantische orgel van de Dordtse kerk heeft zeer vele kleurmogelijkheden die Arjan Breukhoven, met zijn zoon Matthijs als registrant, zeker ten volle zal benutten. Arjan staat mede bekend vanwege zijn transcripties van beroemde orkestwerken waarbij het kleurenpalet van het orgel zeer goed van pas komt.

Kaarten

Het concert vangt aan om 20.00 uur, waarbij de deuren om 19.30 uur openen. De entree voor dit concert bedraagt € 12,50 en kunnen worden gereserveerd via <https://www.arjanbreukhoven.nl/agenda> of op de avond van het concert aan de ingang van de kerk.

Locatie: Grote Kerk, Lange Geldersekaade 2, Dordrecht

In vele landen

De in Rotterdam geboren en woonachtige Breukhoven kreeg orgellessen bij Jan Brandwijk en later behaalde hij zijn diploma's orgel en kerkmuziek aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Jaarlijks speelt hij talloze concerten in eigen land en is veel gevraagd in meerdere landen in de wereld. Zo toert hij dit jaar meerdere keren door Duitsland, België en de USA. In 2023 onder andere concerten in Australië, Zuid-Afrika, Oostenrijk en Duitsland. Zijn geheel eigen stijl van spelen en improviseren heeft hem een unieke eigen plaats gegeven binnen de Nederlandse orgelwereld. Vanwege zijn grote inspirerende binnen de Nederlandse muziekwereld verdiensten werd hij in 2020 onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau. In Parijs ontving hij eerder van de "Société Académique d'Éducation et d'Encouragement" de eervolle Médaille d'Argent.

Cementfabriek Rozenburg (ROBUR) B.V.

MIJN WERKZAME LEVEN

Van jongste bediende tot manager.

“Ga daar maar even zitten en lees dit boekje maar even door”, zei destijds het Hoofd Laboratorium.

Het was 1 augustus 1968 en ik was net een paar maanden 18.

Het boekje dat ik door moest nemen heette: ***“Wat is cement en hoe wordt het gemaakt”***.

Na het lezen hiervan moet ik toegeven, dat ik nog steeds niet wist wat cement was, laat staan dat ik wist hoe het gemaakt werd.

Dit was mijn eerste werkdag dus.

Met een diploma MULO-B onder de arm, dacht ik de wereld even te gaan veroveren en had gesolliciteerd op een baan als assistent Mechanisch Fysisch laboratorium bij de Cementfabriek Rozenburg (ROBUR) B.V.

Ik werd direct aangenomen.

Mijn eerste werkzaamheden bestond uit: Nemen van monsters, noteren waar en wanneer deze genomen zijn en oude monsterpotten weer leegmaken.

Geen opbeurend werk, maar het was werk.

Mijn eerste salaris was 347 gulden (bruto) in de maand.

Het was toen ook de gewoonte het salaris, per maand, contant uit te betalen.

Lopende het eerste jaar kreeg ik verkering met Mia, gelukkig noch steeds mijn vrouw.

Ook ben ik erachter gekomen, dat de wereld veroveren nog niet zo simpel was. Conclusie, er moesten meerdere diploma's gehaald worden. Ik ben dan ook begonnen met de schriftelijke cursus "Laborant" bij PBNA.

Toen ik opgeroepen werd om in Militaire dienst te gaan, zijn Mia en ik officieel verloofd.

En ja hoor, op 18 mei 1970 ging ik zogezegd "onder de wapenen" voor 16 maanden.

Dat wil zeggen, de normale dienstplicht was destijds 12 maanden, maar ik moest 16 maanden, dit omdat ik een opleiding kreeg tot onderofficier op de Bernhard-kazerne in Amersfoort.

Achteraf gezien, een hele leuke tijd.

Ook in deze diensttijd ben ik doorgegaan met de PBNA-studie.

Na de diensttijd ben ik teruggekeerd in mijn vertrouwde werkomgeving.

Ik werd toen wel onmiddellijk bevorderd tot 1e assistent Hoofd Laboratorium. Men ging van de gedachten uit, als je in Militaire-dienst onderofficier kunt worden, dan heb je leidinggevende capaciteiten.

Dit was eigenlijk het begin van mijn carrière in de cementindustrie.

Toen ook het salaris iets omhoogging, was dat mede de aanleiding om op 21 juni 1972 in het huwelijk te treden met Mia.

Gelukkig kwamen er ook kinderen, meisje in 1974 en een jongen in 1976. Het geluk kon niet op.

Ik ben in die tijd wel doorgegaan met diverse cursussen bij PBNA, om tenslotte te eindigen met een Hbo-opleiding.

Dat wil zeggen, dat ik s' avonds na het eten eerst even met de kinderen ging spelen, om daarna heftig in de boeken te duiken. Dat viel niet altijd mee, moet ik zeggen.

Uiteindelijk heb ik een aantal leuke functies mogen bekleden bij de cementfabriek.

Via de functies Hoofd Laboratorium en assistent Hoofd Productie, ben ik tenslotte als Hoofd Productie geëindigd.

Dit was een mooie, maar wel heftige baan.

Ik was verantwoordelijk voor het goed functioneren van het complete maalbedrijf, bijna 1 miljoen ton per jaar.

Dat wil zeggen, verantwoordelijk vanaf de ontvangst van de grondstoffen, tot en met de verzending van het eindproduct cement.

Ik heb toen leiding mogen geven aan ca. 45 mannen en vrouwen waarvan 25 man in de volcontinue dienst.

Eind vorige eeuw heeft er een samenvoeging plaats gevonden tussen mijn cementfabriek in Rotterdam en de cementfabriek in IJmuiden.

Samen met mijn collega van IJmuiden hebben we de verantwoordelijkheid gekregen voor beide maalbedrijven met een totale capaciteit van ca. 4,5 miljoen ton op jaarbasis. In IJmuiden werkten toentertijd ca. 90 mannen en vrouwen, waarvan 75 in de productieafdeling.

In de laatste jaren van mijn werkzaam leven, ben uit de productie gestapt.

Ik heb toen bij de cementfabriek in Rotterdam, een compleet nieuw centraal laboratorium opgestart. Dat hield in, dat het laboratorium van IJmuiden gesloten werd en in die van Rotterdam groter en in een nieuw gebouw werd geplaatst. Dat was een behoorlijke klus.

Dus de conclusie mag getrokken worden dat het boekje "***Wat is cement en hoe wordt het gemaakt***" ik in de loop van de jaren best wel heb begrepen.

Nu, ik ben inmiddels zo'n 9 jaar met pensioen, hou ik mij vooral bezig met het begeleiden van een gezin uit Eritrea, sta gemiddeld 2x per week op de golfbaan en, o ja, ik ben sinds bijna een jaar lid van ons geweldige mannenkoor "Het Randstedelijke Mannenkoor".

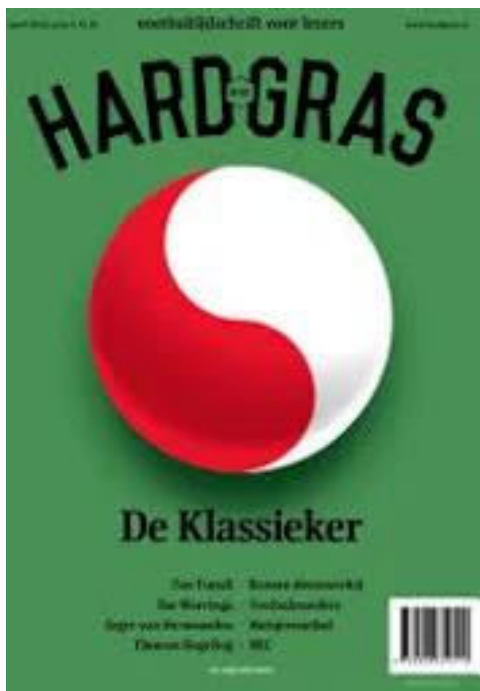
Ik hoop van ganser harte dit nog jaren te mogen doen.

Martin Ariaans
2^e Tenor.

Beste zangers,

Ik heb al eens eerder over mijn jongste zoon Rory geschreven, o.a. dat hij en bij Feyenoord een profcontract heeft gehad en uiteindelijk de Toneel en Kleinkunst Academie is gaan volgen in Amsterdam, waar hij nog steeds gelukkig woont (oh ironie) met vrouw en zoon. Voetballen doet hij al lang niet meer, maar praten en schrijven er over des te meer. Naast zijn rol als Clubwatcher en wedstrijdanalist bij Feyenoord TV (elke maandagavond te zien op ESPN, Feyenoord TV) schrijft hij over voetbal: een column in het Feyenoord Magazine en regelmatig verhalen voor Hard Gras. In het nummer van april dit jaar heeft hij weer een verhaal geschreven over de *Wonderbenen van Umberto*, een boek uit zijn jeugd. Misschien kennen jullie het ook, of heb je het ook voorgelezen aan je zonen.

Voor wie Hard Gras niet kent hierbij de promo voor nummer 143, april 2022.

Tijdschrift Hard Gras, Nr. 143

Hard gras is het voetbaltijdschrift voor lezers (onder redactie van Henk Spaan, Hugo Borst en Matthijs van Nieuwkerk). De beste schrijvers, dichters en kunstenaars laten in Hard gras zien dat voetbal zo veel meer is dan uitslagen,

commercie, meningen en nabeschouwingen. Voetbal is cultuur! De mix van gearriveerde én aanstormende talenten maakt Hard gras zo uniek en relevant. Hard gras verschijnt 1x in de twee maanden en is op papier en digitaal verkrijgbaar.

Samenvatting

Hard gras 143: De Klassieker. O.a. over de wedstrijd Ajax - Feyenoord van 20 maart. Ook met Tan Tunali over Roman Abramovitsj, Zeger van Herwaarden over meisjesvoetbal en Thomas Hogeling over NEC.

De beste schrijvers, dichters en kunstenaars laten in Hard gras nummer 143 zien dat voetbal zo veel meer is dan uitslagen, commercie, meningen en nabeschouwingen. Voetbal is cultuur! De mix van gearriveerde én aanstormende talenten maakt Hard gras zo uniek en relevant.

Soms krijgen we de neiging om boven op het nieuws te zitten, vooral in een tijd dat er aan het nieuws geen ontsnappen mogelijk is. Hier en daar vroegen we of iemand binnen vijf dagen een stuk kon schrijven over Poetin en het voetbal. Totdat Tan Tunali mailde met de vraag of we misschien belangstelling hadden voor een stuk van hem over Abramovitsj. Natuurlijk hadden we dat. De deadline was twee dagen later, zeiden we er vlug achteraan in een verstopte bijzin. Lees dit interessante artikel, niet voor niets de opening van Hard gras 143. Danielle Kliwon, jong talent van 32, haalde een jong talent van 26 binnen, de filosofie promovendus Jonasz Dekkers, om met hem, Feyenoord-fan ideeën uit te wisselen over De Klassieker van 20 maart, op het nippertje voor het verschijnen van dit nummer. Ook Michel Doodeman is pas midden twintig en al in staat om een nostalgisch verhaal te schrijven over het Braziliaanse trainingskamp voorafgaand aan het WK van 2006. Is dat zijn individuele geheugen of het collectieve van Jung? ***Rory de Groot groef in zijn geheugen en in zijn boekenkast en vond een heel oud kinderboek De Wonderbenen van Umberto waarin illustraties uit 1965 door Peter van Straaten.*** Hard gras lees je meestal niet voor de plaatjes, tenzij hier.

Nu is het natuurlijk de bedoeling dat er zoveel mogelijk exemplaren van Hard Gras worden verkocht, maar mijn zoon vindt het goed dat zijn verhaal ook in Randverschijnselen, het koorblad van het mannenkoor van zijn vader, wordt gepubliceerd. Veel leesplezier,

Henny de Groot (2^e tenor)

De Wonderbenen van Umberto

Als een verlaat kerstcadeau ploft hij met een knal op de deurmat. Ingepakt in een halve rol bubbeltjesplastic en een meter plakband.

Afzender: Antiquarian Bookshop Klikspan te Leiden.

'Wat is het, papa?' vraagt mijn zoontje Oscar terwijl hij gretig het plakband van de verpakking losrukt.

'Ik denk een bal.'

Hij lacht. Hij moet wel, want het is zijn eigen grap. Twee dagen lang heeft hij bij ieder cadeautje dat werd uitgepakt 'Ik denk dat het een bal is!' geroepen. Echt een De Groot.

'Harry Potter! Deel zeven!'

'Kijk maar.'

'Ja dat probeer ik, maar ik krijgt het papier er niet af!'

Na een paar minuten worstelen komt de inhoud eindelijk tevoorschijn: 'De wonderbenen van ...Umberto.'

Een mix van onbegrip en lichte teleurstelling druipt van zijn gezicht af terwijl hij het boek onderzoekend in zijn handen ronddraait.

'Dat was mijn lievelingsboek toen ik zo oud was als jij.'

Een geur van kelderschimmel en nat beton verspreidt zich door de woonkamer als hij het boek openslaat. Sorry jongen, Harry Potter deel 7 was bij nader inzien misschien inderdaad een betere keuze geweest...

Op de kaft van het boek is een tekening van een voetballer in actie te zien. Met zijn linkerbeen heeft hij zojuist uitgehaald. De bruine bal vliegt richting de rug van het boek. De voetballer heeft zwart haar en draagt een zwart-wit gestreept voetbalshirt met een lage V-hals en een kraag, zoals het klassieke Juventus-shirt uit de '60. Onder het shirt draagt hij een zwarte broek met zwart-wit gestreepte sokken. Zijn voetbalschoenen ogen net als het tenue ouderwets en doen aan de 'wondersloffers van Sjakie' denken. Al zegt mijn zoon dat laatste niets. Nog niet. Dat is de volgende verrassing. Eerst dit, een écht boek.

Op de achtergrond van de tekening kijken een scheidsrechter en twee tegenstanders in rode shirts en witte broeken gespannen toe. De scheidsrechter staat met zijn benen opvallend wijd uit elkaar en zijn handen in z'n zij. Alsof hij toekijkt bij een vrije trap of penalty. Achter hem is een deel van een lege tribune met houten bankjes te zien.

Als je het boek openklapt, loopt de scène op de achterkant van het boek door. Op de achterzijde verschijnen twee mannen en een hond. Ze staan langs het veld en volgen, net als de spelers en de scheidsrechter, met interesse de bewegingen van de speler voorop het boek. Een van de mannen is kaal en draagt een lichtblauw pak met een stropdas en een grote, zwarte zonnebril. In zijn mond heeft hij een dikke sigaar. Hij ziet er rijk en onbetrouwbaar uit. Als een maffiabaas. Naast hem staat een iets kleinere man in een groen pak en een stropdas. Hij heeft een sigaret in zijn mond en draagt geen zonnebril. Wie zijn deze mannen? Scouts? De voorzitter met een louche zaakwaarnemer?

De krasserige, schetsmatige stijl van de tekening valt direct op. Net als de donkere kleuren die de illustrator heeft gebruikt. In alle kinderboeken die ik de afgelopen acht jaar in mijn handen heb gehad heb ik deze stijl nog nooit eerder gezien. En dat klopt ook, want naar mijn weten is dit het enige kinderboek dat de cartoonist Peter van Straaten ooit heeft geïllustreerd.

'De Wonderbenen van Umberto' vertelt het verhaal van Umberto Mara, een arme Italiaanse plattelandsjongen die op zestienjarige leeftijd bij zijn amateurclub ontdekt wordt en een profcontract tekent bij de fictieve topclub 'Turino' in Turijn.

Met het geld dat Umberto als profvoetballer zal gaan verdienen wil hij de kostbare operatie van zijn invalide zusje Rosella betalen en zijn werkloze ouders een beter leven geven, maar dan gaat het mis. Uiteraard. De fanatieke supporters van zijn club, waaronder de plaatselijke maffia, zijn helemaal niet blij met zijn vertrek naar Turijn en willen zijn transfer koste wat het kost voorkomen. Dit mislukt, maar halverwege het boek, als Umberto al als speler van Turino furore

maakt, wordt hij uit wraak vlak voor de finale van de Europa Cup I ontvoerd door de gangsters. Gelukkig wordt hij met behulp van zijn trouwe viervoeter, de hond van de kافت, Tarantella, net op tijd uit de handen van de slechteriken gered en wint Turino dankzij twee assists van onze held de cup met de grote oren.

Na de gewonnen finale haalt Umberto zijn zusje met een helikopter op uit het ziekenhuis, waar ze na een geslaagde operatie aan haar verlamde benen volledig is hersteld. Samen met zijn zusje vliegt hij vervolgens door naar hun nieuwe huis in Turijn en leeft hij samen met zijn familie nog lang en gelukkig.

Ik kon er als kind geen genoeg van krijgen. Het had alles waar ik als jongen van acht, negen jaar destijds behoefte aan had: voetbal, spanning en dramatiek. Bovendien speelde het boek zich af in Italië, het land van de Serie A en AC Milan. Het land van Paolo Maldini en Franco Baresi. Het land waar ik als geboren verdediger in Nederland iedere avond van droomde. 'Dank je wel, papa. Leuk. Mag ik zo nog één wedstrijd op FIFA spelen? Ik moet in de finale tegen Barça.'

*Het boek is uit 1965. Achttien jaar voordat ik geboren werd. Het verscheen als onderdeel van de jeugdserie van de Arbeiderspers en werd destijds door de Rotterdamse kinderjury bekroond als beste kinderboek van het jaar. Ondanks zijn bekroning werd het boek om onbekende redenen nooit herdrukt.

Mijn vader ging over de boeken in huis. Als bevlogen lezer van alles wat los en vast zat beschouwde hij voorlezen als een ouderlijke plicht, die hij met toewijding vervulde. Ik kan me niet herinneren dat hij in mijn hele jeugd ooit één avond heeft overgeslagen. Een verhaal voor het slapengaan was heilig voor hem. Niet alleen vanuit opvoedkundig perspectief, maar ook, en misschien wel voorál, voor hemzelf. Als vader met twee fulltime banen was de quality time die hij gemiddeld doordeweeks met zijn kinderen doorbracht spaarzaam en dus stond hij erop dat hij ons elke dag zolang wij daar behoefte aan hadden naar bed bracht. Twintig jaar lang was hij tussen zeven en acht uur 's avonds alleen in absolute noodgevallen voor de rest van de wereld beschikbaar.

Met voetbal heeft mijn vader nooit iets gehad. Met geen enkele sport trouwens. Niet om te doen en al helemaal niet om te kijken. Maar ondanks dat hij onze liefde voor sport, en in het bijzonder voetbal, niet deelde noch begreep, stond hij elke zaterdag altijd trouw langs de zijlijn. Hij schreef zich in voor een scheidsrechtercursus om de spelregels te leren kennen en spitte iedere zaterdagochtend uitgebreid de sportkatern door om aansluiting te vinden bij de andere voetbalvaders.

Hij deed zijn uiterste best om zich zo goed mogelijk aan te passen. Voor ons. Dus toen hij op een middag ergens op een rommelmarkt of de kinderafdeling van De Slegte een verloren exemplaar van 'De wonderbenen van Umberto' zag liggen, twijfelde hij geen seconde: dit was het ideale voorleesboek voor zijn twee voetbalekke zoons.

En inderdaad, het boek was een groot succes thuis, al ging het in eerste instantie niet helemaal zoals mijn vader verwacht had. Halverwege het boek zei mijn broer op een avond dat hij te oud was geworden om nog langer voorgelezen te worden en las hij het boek in twee dagen tijd zelf op zijn kamer uit. Sindsdien heeft mijn vader nooit meer voor hem mogen voorlezen.

Drie jaar later kreeg mijn vader met mij alsnog een herkansing met het boek. En dat heeft hij geweten: twee jaar lang heeft hij iedere avond een kwartier tot twintig minuten uit 'De wonderbenen' moeten voorlezen. Ik wilde niets anders meer.

Minstens vijf keer heeft hij het boek van de eerste tot en met laatste bladzijde voorgelezen. Minstens. En ondertussen las ik zelf overdag ook nog regelmatig in het boek. Op een gegeven moment kon ik, tot irritatie van mijn vader, hele stukken woord voor woord uit mijn hoofd opzeggen. Ik werd Umberto. Ik heb onze hond zelfs, tot groot ongenoegen van de rest van het huis, een tijdje stelselmatig Tarantella genoemd. Het zou me ook niks verbazen als er straks tijdens het voorlezen, zo'n kleine dertig jaar later, weer hele paragrafen naar boven zouden komen drijven.

Hoewel het boek een hit was in mijn vaders jeugd (mijn vader was dertien toen het boek uitkwam) had hij tot die middag naar eigen zeggen nog nooit eerder van 'De wonderbenen van Umberto' gehoord. Noch van de schrijver Ton Oosterhuis. Wat hem die middag aantrok aan het boek was de kaft, zegt hij. Als vaste lezer van de Vrij Nederland en de Zeur Kalender herkende hij, ondanks dat de tekening in kleur was, de hand van Peter van Straaten in een oogopslag. 'Dat moet wel een goed boek zijn, dacht ik.'

In 1965 was Peter van Straaten als cartoonist nog niet bekend bij het grote publiek. Als reportagetekenaar voor Het Parool hield hij zich op dat moment in zijn carrière nog voornamelijk bezig met rechtbanktekeningen en was zijn populaire 'Vader&Zoon'-stripserie nog niet in inkt geboren/gedoopt. Het boek bevat in totaal vijftwintig tekeningen van zijn hand. Op de kaft na allemaal zwart-witte inkttekeningen, uit de losse pols op het papier gezet. 'Op zijn janboerenfluitjes' zoals hij zelf zijn kenmerkende tekenstijl graag omschreef.

De tekeningen zijn stuk voor stuk geweldig, maar geldt dat ook voor de rest van het boek?

Wat vond de Rotterdamse jeugd er in '65 zo leuk aan? Wat trok mij zo aan in het boek?

Terwijl Oscar aan de andere kant van de kamer zijn eerste digitale doelpunt scoort in de finale van de Champions League sla ik het boek open op de eerste bladzijde: *'Met een uitgebreide serie Italiaanse scheldwoorden werd de smerige straathond uit de propere winkel van signora Stella gejaagd.'* Niet slecht voor een eerste zin van een kinderboek. Misschien iets te overdadig in zijn adjectieven, maar wel prikkelend. Je staat in gedachte meteen in een Italiaans dorp. *'Met de staart tussen zijn benen vluchtte het hongerige dier uit het paradijs vol worsten en kluiven naar het dorpsplein van Mirana, dat lag te branden in de gloeiend hete middagzon.'* Ja, dit is wel even andere koek dan 'FC Mezzi' of 'Koen Kampioen'. Deze schrijver nam kinderen serieus.

Ton Oosterhuis schreef in totaal bijna vijftig boeken. Voor kinderen en volwassenen. 'De wonderbenen van Umberto' was met afstand zijn grootste succes.

Oosterhuis werd op 21 juli 1925 geboren en groeide als bakkerszoon op in Zaandam. Na de oorlog ging hij als journalist aan het werk bij dagblad Het Vrije Volk. Na een aantal jaar in o.a. Friesland en Zaandam te hebben gewerkt werd hij in 1949 door de hoofdredactie naar Utrecht overgeplaatst, waar hij zich naast zijn werk als journalist als tekstschrijver voor de Partij van de Arbeid op een politieke carrière stortte. In Utrecht begon hij ook aan zijn eerste kinderboek, 'De Kleine Ranseldrager, een verhaal over een veertienjarige jongen in de 80-jarige oorlog' dat in 1954 door de Arbeiderspers werd uitgegeven.

In 1955 gooide hij het roer om en ging hij als PR-medewerker bij supermarktketen COOP aan de slag. Hij verhuisde met zijn gezin naar Rotterdam, waar hij een huis

vond in een nieuwe wijk in aanbouw die Pendrecht heette: de wijk waar ik 28 jaar later geboren en getogen zou worden. Op nog geen tien minuten lopen van het huis van het gezin Oosterhuis.

In 1965 nam het leven van Oosterhuis na een studie Geschiedenis en Sociologie aan de Economische Hogeschool in Rotterdam opnieuw een wending. Als marktonderzoeker vertrok hij naar het onderzoeksbureau van Unilever en verhuisde hij naar Rhoon, een klein dorp net buiten Rotterdam, dat bekend werd door de bestseller 'De vergelding' van Jan Brokken. Hetzelfde dorp waar mijn broer zestien jaar geleden met zijn vrouw trouwde, op zo'n vijf minuten afstand van verzorgingstehuis Villa Maja waar Oosterhuis in 2017 op 92-jarige leeftijd overleed.

Vanaf de dag dat mijn vader met het boek onder zijn arm ons huis instapte, ben ik op de één of andere manier mijn hele leven met 'De Wonderbenen van Umberto' en zijn schepper verbonden gebleven. Een band die ik hier, in Amsterdam, op een kilometer of dertien van de geboorteplaats in stand wil houden. Van vader op zoon. In naam van de literatuur en voetbal, de twee belangrijkste bijzaken in het leven. Je kan niet jong genoeg beginnen.

"Oscar, is je potje al bijna klaar? Je schermtijd zit erop!"

Rory de Groot

Mannenkoor op vakantie

... ▷◁ DIRIGENT ◊◊

Deze zomer was het de bedoeling om voor de zevende keer naar Australië te gaan, voor een concerttournee dat in 2020 en 2021 werd uitgesteld, maar in verband met de in het voorjaar nog steeds geldende corona lockdowns in Australië zat het er dit jaar weer niet in. Hopelijk dat 2023 meer geluk brengt.

Deze zomer hebben we de vakantie in tweeën gesplitst. In juli reisden Annelies en ik in de voetsporen van Bach. In de laatste week van augustus gingen we de zon opzoeken die in Nederland even was verdwenen.

In de voetsporen

Ik denk dat jullie het wel weten: ik ben van kinds af aan een groot bewonderaar van Johann Sebastian Bach. Op één van mijn T-shirts staat: “geen dag zonder Bach”, en dat is een waarheid als een koe: iedere dag speel ik muziek van deze Duitse componist die toch echt de grootste aller tijden is.

In vele Bach-steden ben ik geweest en zelfs heb ik de grote eer gehad, zo zie ik dat echt, in meerdere Bach-kerken meerdere concerten te hebben gegeven zoals in Weimar en Leipzig. Steden gelegen in de deelstaten Sachsen en Thüringen. Maar bekend is dat Bach op jonge leeftijd een groot bewonderaar was van Dietrich Buxtehude en Georg Boehm. Deze oude musici woonden niet echt om de hoek. Bach had er als 14-jarige scholier in 1700 een voetreis voor over om te gaan studeren aan de Michaelisschool in Lüneburg, de stad waar Georg

Boehm werkzaam was. En deze stad was dus één van onze reisdoelen deze zomer.

Bach maakte het soms ook wel bont hoor. In 1705 had hij 4 weken vrij gevraagd omdat hij Buxtehude in Lübeck wilde ontmoeten. Ongevraagd maakte hij er 4 keer zo veel tijd van, zelfs de kerstperiode liet hij zich thuis niet zien. Wat werd niet echt op prijs gesteld in Arnstadt. Maar Bach kon zich in die periode wel laven aan de kunst van componeren van Buxtehude, wat dan ook goed terug te horen is in Bach's vroege werken.

Een rare deal

Zou Bach ook geïnteresseerd zijn geweest als opvolger van Buxtehude in Lübeck, die al immers op leeftijd was? Zou kunnen .. maar hij, en Händel eerder, zagen er toch vanaf vanwege een merkwaardige eis. Zo moest Bach in Hamburg smeergeld betalen om de post van organist te krijgen .. wat hij weigerde .. In Lübeck moest hij als tegenprestatie met de veel oudere dochter van Buxtehude trouwen wat ook Bach te ver vond gaan. Inderdaad: zeer merkwaardige eisen. Nu heb ik in mijn leven bijna nooit gesolliciteerd, maar zijn dit ook eisen van deze tijd?

Ook bezochten Annelies en ik de werkelijk prachtige stad Celle, een echte aanrader om eens te bezoeken. Daar zou Bach, naar alle waarschijnlijkheid, kennis gemaakt hebben met de Franse barokmuziek.

Het was een prachtige week: Lüneburg, Hamburg, Lübeck, Celle, in een zonovergoten gebied in Duitsland.

Waar was de zon gebleven

Aan het eind van de vakantie had ik nog een week waarin geen concerten waren gepland, dus zijn wij samen de zon maar gaan zoeken. Na een periode van hittegolven in Nederland was de zon even verdwenen. Deze bleek op het Griekse eiland Kreta in alle hevigheid te schijnen, dus via Rotterdam Airport naar Kreta gevlogen voor een weekje. En dan merk je iets heel bijzonders op (tenzij ik niet goed heb gekeken): een eiland zonder orgels. Hoe is het mogelijk, maar ... eigenlijk wel lekker ... je zou toch in de verleiding komen ... het werd een heerlijk rustige afsluiting van de vakantie.

En dan nu weer genieten van mijn mooie werk. Twee dagen na de landing op Rotterdam gelijk weer spelen in Friesland. Ik verheug mij weer op een boeiend jaar met veel mooie muziek, mooie concerten en geweldige ontmoetingen!

Holland address:

p/a Wieldijk 5
3218 LL Heenvliet
The Netherlands
Tel. : +31 (0)181 661451 of
+31 (0)10 2831105
Website: www.sgms.nl
e-mail: jan.derijke@xs4all.nl

Stichting GHANA Medical Support
Ghames Foundation

Juni 2022.

Beste vrienden, sponsors. sympathisanten en belangstellenden.

Zoals gebruikelijk hierbij onze zomer nieuwsbrief over het wel en wee in het noorden van Ghana over de afgelopen 6 maanden.

Tot ons verdriet berichten wij u dat een van de studenten, Ikililu Danso, bij een motorongeluk op een gravelweg bij Yzisi in het noorden om het leven is gekomen. Hij was de oudste zoon van Abudulai Danso. Abudulai is namens de stichting coördinator voor alle basisschoolprojecten in de regio aldaar. Heel aangrijpend allemaal en waar mogelijk hebben we de familie bijgestaan om het verlies en het verdriet te verwerken.

De ontwikkelingen van de regio gaan gestaag door. De meeste dorpen zijn nu aangesloten op het elektriciteitsnetwerk. In Yikabongo heeft de bevolking een jonge chieft gekozen die kan lezen en schrijven. Een enorme vooruitgang en een goede ontwikkeling. Naar verwachting zullen er ook snel andere dorpen volgen met chiefs die een opleiding hebben genoten. De studieprojecten die wij door de jaren heen ondersteunden hebben zeker aan deze ontwikkeling bijgedragen.

De onzekere situatie in de wereld veroorzaakt door de oorlog tussen Rusland en Oekraïne is ook daar voelbaar. Alles is veel duurder geworden en de inflatie is opgelopen naar ruim 20%. Voedsel is er wel maar duur. De mensen hebben dan ook grote zorgen om de eindjes aan elkaar te knopen. Door dat er elektriciteit is hebben televisies rap hun intrede gedaan en zijn de mensen nu ook behoorlijk op de hoogte van alle gebeurtenissen in de wereld.

Naast het nog financiële supporten van enkele studenten, waarvan we hopen dat de meesten met goed gevolg dit jaar zullen afstuderen, hebben we besloten om geen nieuwe studenten meer financieel te ondersteunen. De focus ligt nu op het bevorderen van het basisschoolonderwijs en de medische zorg. Soms is er nog wel eens een tekort aan tegengif voor slangenbeten. Als dat zich opnieuw voordoet, zullen wij de mensen natuurlijk helpen met de aanschaf van nieuwe ampullen, zodat mensen niet komen te overlijden.

Bank : NL89RABO0181264390
NL65INGB0682043486

KvK : 41128861
Fiscaal nr. : 8160.58.842

Recent hebben we opdracht gegeven voor het aanschaffen van 260 stalen schoolbanken. Deze worden lokaal gemaakt. Zo snijdt het mes aan twee kanten. Werkgelegenheid, geen houtkap en stevige banken die tegen een stootje kunnen. Kosten per bankje bedragen op dit moment circa GHC 300,00 omgerekend € 37,50 per stuk. Het totaal bedrag voor deze opdracht is nog niet helemaal sluitend maar we hopen dat voor elkaar te krijgen met nog binnenkomende giften. De banken worden verdeeld over scholen in negen dorpen. Er is gekeken naar het aantal kinderen per school en zo verdeeld dat 40-45% van de kinderen nu vanuit schoolbanken de lessen kunnen volgen. Vijf dorpen hebben we tot nu toe moeten teleur stellen. Echter we hopen dat we volgend jaar nogmaals opdracht kunnen geven voor de constructie van schoolbanken. Dit is natuurlijk afhankelijk van de financiële middelen die er dan voor ter beschikking zijn.

In 2021 hebben we in totaal € 10.117,85 aan donaties mogen ontvangen en uitgegeven aan de diverse projecten € 17.309,74. Voor de volledige financiële verantwoording verwijzen wij u naar onze website www.sgms.nl.

U allen een goede zomer toegewenst.

Met hartelijke groet,

Namens het voltallige bestuur

J.W. de Rijke

Simpel maar functioneel

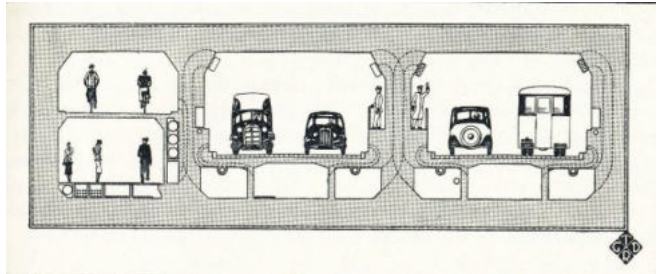
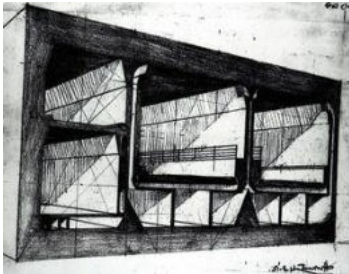
DE MAASTUNNEL

De Maastunnel is de oudste afgezonken tunnel van Nederland. Hij verbindt in Rotterdam de oevers van de Nieuwe Maas met elkaar. De tunnel omvat vier buizen: twee voor auto's, een voor fietsers en een voor voetgangers. De bouw ging in 1937 van start en was in 1942 voltooid.

Dagelijks maken ruim 75.000 motorvoertuigen en rond de 7.000 fietsers en bromfietsers naast 150 voetgangers gebruik van deze tunnel. Daarmee vormt de Maastunnel een belangrijke schakel in het Rotterdamse wegennet. Er geldt voor het snelverkeer een snelheidslimiet van 50 km/h.

Voor gemotoriseerd verkeer is de Maastunnel 4,00 meter hoog. De voorliggende viaducten in de tunneltraverse, onder het Maastunnelplein en het Droogleeuwer Fortuynplein, zijn 3,60 meter hoog. Het komt regelmatig voor dat te hoge vrachtwagens zichzelf onder deze viaducten vastrijden.

De architecten waren J.P. van Bruggen en Ad van der Steur

Een schets van de dwarsdoorsnede van de Maastunnel.

Geschiedenis

Aan de bouw waren jaren van heftige discussies voorafgegaan, tussen 1898 en 1910. Iedereen was het er wel over eens dat een nieuwe oeververbinding nodig was, omdat er files ontstonden voor de Willemsbrug en de Koninginnebrug. De discussie spitte zich dan ook vooral toe op de vraag of er een brug of tunnel moest worden gebouwd. Uiteindelijk is er een tijd een veerdienst geweest die ook auto's kon vervoeren, maar deze ferry-dienst kon de drukte bij de bruggen niet ontlasten. De gemeente Rotterdam kreeg uiteindelijk eind jaren twintig haar zin: een tunnel bleek financieel aantrekkelijker dan een brug, met name vanwege de grote hoogte, 60 meter, die een brug zou moeten krijgen om het scheepvaartverkeer niet te hinderen.

De bouw.

De Maastunnel werd gebouwd volgens de afzinkmethode. De afzonderlijke segmenten (caissons) voor de Maastunnel werden elders in een droogdok gebouwd, en zijn vervolgens naar de plaats van de tunnel gesleept en daar afgezonken. Deze methode zou later bij talloze andere Nederlandse tunnels worden toegepast. Om lekken te voorkomen is bij de Maastunnel rond de hele betonconstructie een bekleding van aaneengelaste staalplaten aangebracht. De Maastunnel is de eerste onderspoelde tunnel ooit gebouwd; na plaatsing op in de bodem van de Maas werd zand onder en naast de tunnel gespoten. Hierdoor kon de riviertunnel in rechthoekig dwarsprofiel worden uitgevoerd. Voordien hadden dergelijke tunnels altijd een ronde buis.

Elk van de negen afgezonken delen van de Maastunnel heeft een lengte van 61,35 meter, een hoogte van 9 meter en een breedte van 25 meter. Daarin liggen naast elkaar twee buizen voor gemotoriseerd verkeer (met een doorrijhoogte van 4 meter), en daarnaast twee boven elkaar gelegen buizen voor (brom)fietsers en voetgangers, bereikbaar via houten roltrappen. Voor het controleren van de luchtkwaliteit in de tunnel bevond zich een laboratorium in een van de ventilatiegebouwen.

Inclusief toeritten is de Maastunnel 1373 meter lang. Het gesloten gedeelte is 1070 meter lang. Het diepste punt van de tunnel ligt ongeveer 20 meter onder NAP. Bovengronds is de tunnel te herkennen aan de karakteristieke ventilatiegebouwen op de beide oevers, ook goed zichtbaar vanuit de Euromast, die zich vlak bij de tunnel bevindt. In aansluiting op de Maastunnel is door Rotterdam de Tunneltraverse aangelegd.

De Opening.

De tunnel werd op 14 februari 1942 in stilte geopend. Dit geschiedde zonder ceremonieel, omdat men weigerde er een nazifeest van te maken. De eerste personen die door de Maastunnel gingen waren volgens overlevering Joop Otte, Dirk Bol en Cor Wiegman.

Na de opening werd de veerdienst van het wagenveer tussen de Parkkade en Charlois opgeheven.

De wagenveer

De laatste bezettingsjaren

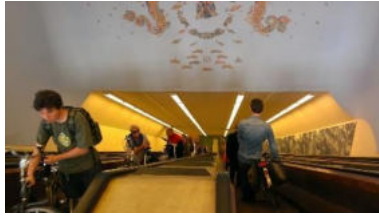
De Maastunnel was de eerste verkeerstunnel van Nederland. Aan het eind van de oorlog werd de Maastunnel voorbereid op de passage van trolleybussen. Hiervoor werd in de tunnel bovenleiding aangebracht. Hoewel er twee bussen gereed waren voor experimentele ritten, heeft er uiteindelijk nooit een trolleybus door Rotterdam gereden. In 1944 werd de Maastunnel door de Duitsers voorzien van explosieven, zodat de tunnel op elk gewenst moment kon worden opgeblazen. Dat is uiteindelijk niet gebeurd.

Het gebruik door fietsers.

Vooral in de jaren vijftig en zestig van de twintigste eeuw werd er massaal gebruikgemaakt van de Maastunnel door fietsers en bromfietsers. 's Morgens met drie van de vier roltrappen tegelijk van Zuid naar Noord en 's middags andersom. Om fietsers te dwingen in de rij te blijven werd aan beide zijden van de rij een politieman te paard ingezet. Er mag in de tunnel worden gefietst. Het gebruik van bromfietsen is in de Maastunnel, in verband met de ventilatie,

verboden: bromfietsers moeten de motor afzetten.

Ingang fietsers/voetgangers op zuid.

Renovatie.

Na 75 jaar intensief gebruik was de Maastunnel toe aan een grote renovatie. Daar-toe was vanaf 3 juli 2017 de tunnel gedurende ruim twee jaar (tot 18 augustus 2019) voor het verkeer van noord naar zuid gesloten. In noordelijke richting bleef de tunnel in gebruik. In het eerste jaar werd de westelijke buis onder handen genomen, in het tweede jaar de oostelijke buis. Op sommige dagen werd de tunnel in beide richtingen gesloten. De fiets- en voetgangerstunnel bleef gewoon geopend tot 15 september 2019, in het jaar daarna werd deze tunnelbuis gerenoveerd.

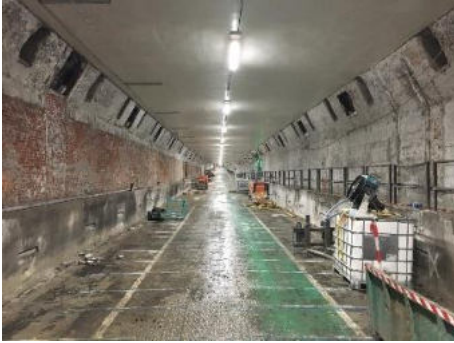
In de afgesloten tunnelbuis werd betonrot gerepareerd, het wegdek vervangen, een deel van de gele wandtegels werd vervangen en ook werd de tunnel met nieuwe veiligheidssystemen geschikt gemaakt voor de huidige veiligheidsnormen.

Gedurende de werkzaamheden kon het verkeer van zuid naar noord gebruik blijven maken van de Maastunnel, mede om het Erasmus MC goed bereikbaar te houden. Het verkeer van noord naar zuid kon in de stad binnen de Ring Rotterdam gebruik maken van de Erasmusbrug en de Willemsbrug.

Na de renovatie is op 5 oktober 2019 de Maastunnel feestelijk heropend. Tijdens deze opening werd de verkeerstunnel onthuld als Rijksmonument door Claire-Lune van Arneman.

Vanaf 15 november 2019 werd in 11 maanden de voetgangerstunnel gerenoveerd. Op die dag startte ook de gratis veerdienst van Waterbus, die (alleen overdag) drie keer per uur voetgangers en fietsers naar de andere kant van de Nieuwe Maas bracht. Per overtocht konden zo'n 200 fietsers mee. Van de Sint Janshaven aan de zuidkant naar de Sint Jobshaven op de noordoever, vice versa. Het veer voer echter maar zeven maanden, omdat voetgangers de laatste vier maanden door de fiets-tunnel mochten lopen.

De renovatie is in volle gang.

Dit was het verhaal over de geschiedenis van de Maastunnel. De tunnel waar ik als fietser vaak doorheen gegaan ben, richting mijn werk, toen ik op Charlois woonde en de Metro nog in aanbouw was. De lange houten roltrap met je voorwiel altijd dwars op de houten trede. Met een hoogteverschil van 17 meter keek je toch wel aardig in een diep gat, en als je dan aan het einde van de tunnel was, wachtte je daar weer die lange houten roltrap, maar dan 17 meter omhoog.

De volgende keer zal ik wat schrijven over de Erasmusbrug, ook wel de Zwaan genoemd.

Veel leesplezier.

Cor Kreft.

Slotoptreden in juli 2022: een terugblik

Afgelopen juli, donderdag de 7e om precies te zijn, beleefden we weer ons 'slotoptreden'. Nieuwe naam, maar het dekte de lading wel. Uiteraard werd er weer gecollecteerd voor een goed doel. Dit jaar was het Hospice 'De Waterlelie' uit Spijkenisse. Schrijver dezes had een oriënterend gesprek met Marleen Boertje, één van de drie betaalde krachten die leiding geven aan maar liefst 84 vrijwilligers. Marleen vertelde over een geplande verbouwing, wellicht nog een verhuizing, dus was ze reuzeblij dat we in actie kwamen voor 'De Waterlelie'. Nu we een doel hadden om voor te zingen konden we aan de slag om jonge talenten 'op te sporen'. Het klinkt allemaal makkelijk....maar waar haal je ze allemaal vandaan?. Gelukkig was dat dit jaar een meevaller. Hoewel met pensioen hou ik nog immer warme banden met mijn collega's van weleer op mijn oude middelbare scholen in Spijkenisse Scala Molenwatering en Scala Rietvelden. Laat nu één van de scholen net bezig zijn met de musical 'Grease'. Op de fiets snel naar de voorstelling. Geweldig weer zoveel jongelui te zien die enthousiast aan het zingen en spelen (schoolband) waren. Hartverwarmend. Maar ja....waren er ook leerlingen die wilden zingen bij ons concert? Jazeker, dat waren ze. Sterker nog, de vier hoofdrolspelers wilden maar al te graag komen zingen. Wat een meevaller. Dat schoot in elk geval op.

Altijd plezier bij het opbouwen van podium

We hadden een doel, jonge talenten, wat nog ontbrak was een podium. Maar dan ken je de mannen van het koor nog niet. Samen zingen is leuk, maar samen een podium opbouwen is waarschijnlijk nog leuker. OK, het aantal mannen die kunnen sjuouwen neemt wat af maar er staan ook nieuwe leden op om te helpen. Podium dus ook geregeld op de donderdagochtend. Er kwam toevallig een passant kijken die lid was van Het Westlands Mannenkoor. De man zag één en ander meewarig aan en begon over hun 'professioneel' podium. Uiteraard veel mooier en werden allerlei mensen ingehuurd om het podium op te zetten. Geld genoeg bleek. Na verloop van tijd merkte ik dat ik een hekel aan Het Westlands Mannenkoor begon te krijgen met al hun geld (veel sponsors in de kassen) en mooie podium. Des te meer waardering voor onze mannen. Het podium lijkt wat gedateerd, maar functioneert nog prima en kan nog jaren mee. Nu ik dit schrijf moet ik denken aan de vele tuinders die de gasrekening niet kunnen betalen. Ik vrees voor Het Westlands Mannenkoor dat ze nu zelf ook een podium moeten opbouwen. Leedvermaak? Nee hoor...hoewel.

De talenten, laten we ze even noemen: Rachel Fiole, Jaylinn van Loon, Myrthe van der Kool en Chanel de Ruijter, moesten eerst oefenen met Arjan. Hoewel veel jongelui uren met hun mobiel bezig zijn, moest Arjan wel eens lang wachten voor de meiden reageerden op zijn appjes. Wat te denken van 'even' begeleiden moet geen probleem zijn? Daar heeft Arjan veel werk aan gehad. Als voorbeeld het mooie stuk van Purcell van Myrthe, daar gaat gewoon tijd in zitten. Puntje voor Arjan.

Zijn we er al? Goed doel, talenten, podium. Nee, want we wilden natuurlijk een volle kerk. Laat nu de hele kerk stampend vol zitten. Wat was dat een verrassing. Je kan wel veel aandacht in kranten voor een concert vragen maar dat geeft nog geen garantie op veel publiek. We moeten telkens met z'n allen voor zorgen dat er belangstelling is voor een concert. En die was er gelukkig. Veel vrijwilligers van het hospice, bekenden van de talenten, gemeenteleden van de dorpskerk en natuurlijk onze eigen vaste schare. Fijn dat ze er weer waren. Uiteraard had Ger Buitink weer een mooie poster gemaakt.

Na het welkomstwoord van Ger gingen we van start. De liederen weet ik even niet meer maar weet wel dat 'The Sound of Silence' nog niet lekker liep (eufemisme). Dat moeten we nog even oefenen. Komt vast goed. De talenten deden het geweldig. Wat een flair. Je moet toch maar durven. Natuurlijk, de één gebruikte de microfoon niet goed, de ander zong soms vals of te hard maar.....ze stonden er toch maar. Pluim voor Arjan voor de begeleiding. Jaylinn van Loon begeleidde zichzelf op de piano, knap hoor. Ze oogstten in elk geval terecht een daverend applaus.

We hebben goede ervaring met het slotlied 'You'll never walk alone'. Alle mannen in de zaal mogen meedoen. Een leuke traditie, die houden we erin.. Zo zagen we Jaap Roos (kijk hem nog eens goed meedoen) en Jan Bonnier weer eens op het podium. Wethouder Jeroen Postma liet zien horen dat ook cultuur in zijn portefeuille zit en deed geweldig mee.

Halverwege het concert werd overigens nog gecollecteerd voor Hospice 'De Waterlelie'. Namens het hospice voerden Marleen Boertje en Sandy Boender het woord om wat te vertellen over de uitbreidingsplannen van 'De Waterlelie'. Enkele koorleden stoonden zich aan het 'rommelige' collecteren onder een lied van één van de talenten. Dat kan beter dus. Maar belangrijker was dat Ger Beikes een cheque mocht overhandigen van maar liefst €1250. Een bedrag waar de dames erg blij mee waren. "Dit hadden we totaal niet verwacht", aldus Marleen. Maar ja Marleen.....een optreden van Het Randstedelijk Mannenkoor is zo slecht nog niet. Sterker nog... best lucratief.

Na afloop blijde gezichten, trotse ouders, kortom....een mooie avond. Dat is uiteindelijk het belangrijkste.

Waren we er dan? Nee, want op vrijdagmorgen moest het podium weer worden afgebroken. Weer stond er een team klaar om af te breken en alles te vervoeren naar de schuur in Abbenbroek.

Marleen en Sandy met een mooie cheque

De vakantie kon beginnen. Toch nog even vermelden dat ik van alle talenten een app kreeg dat ze het een geweldige ervaring vonden. Zelfs een poster met hun naam erop. Mochten ze ooit beroemd worden dan kunnen we altijd zeggen.....hun carrière begon ooit bij Het Randstedelijk Mannenkoor. Niks mis mee. Waarvan acte.

BALLENKOKER

Koker bij de fabricage van babbelaars. Een babbelaar is een snoepje, in de vorm van een kussentje, gemaakt van siroop en suiker. Iedere streek, dorp of stad kent zijn eigen lekkernijen. Dé Zeeuwse specialiteit – naast de stroperige bolussen – is de boterbabbelaar, één van de voorlopers van onze tegenwoordige toffee en lolly.

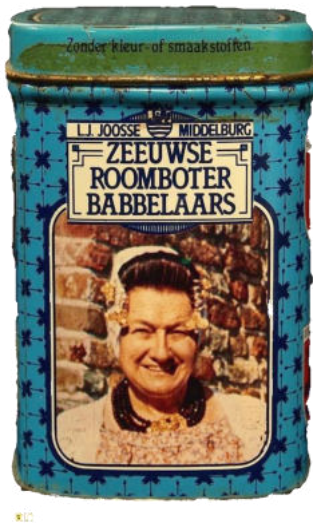
Als de Zeeuwse akkers weer tonnen aan suikerbieten hadden opgeleverd, kon er heel wat zoets geproduceerd worden in keuken en bakkerij. Zeeuwen zijn namelijk grote zoetekauwen.

Een boterbabbelaar of Zeeuwse babbelaar is een snoepje dat traditioneel gemaakt wordt van boter, suiker, azijn, water en een snufje zout. Boterbabbelaars zijn een bekend Zeeuws streekproduct.

Het was het enige snoepje dat er vroeger was. Bezoek of personeel kreeg eerst een kopje thee of koffie met suiker. Het tweede kopje was dan met een babbelaar erbij. De suiker bleef dan achterwege. Zo'n snoepje was goedkoper dan een schepje suiker.

De naam van het snoepgoed zou naar men zegt ook op de boerderijen zijn ontstaan. Als een boer de pauze van de knechten en de meiden te lang vond duren riep hij "jullie blijven maar zitten met dat snoepje,

jullie zijn babbelaars". Of het echt zo geweest is, het klinkt aan-
nemelijk. Het was in ieder geval geen rijkelui snoepje.

De babbelaars of 'súkerspekken' werden vroeger zowel door de
huisvrouw als fabrieksmatig geproduceerd. De firma Diesch in
Middelburg produceert ze als één van de weinige firma's nog steeds op
grote schaal maar verder zien we de productie vooral terug op
braderieën en jaarmarkten. Vanaf ca. 1920 bracht Diesch de
vermaarde blikken trommeltjes op de markt met afbeeldingen van
Zeeuwen in klederdracht.

Bron: vergeten beroepen

Het is hier in huis duidelijk merkbaar dat de herfst eraan komt. Hoewel er nog steeds een lekker zonnetje schijnt en de bomen nog groen zijn, heeft het weer van de afgelopen dagen zijn vat gekregen op onze gemoedstoestand. Hoewel de zomervakantie net is afgelopen, lopen er toch een paar vermoeide koppies rond. De een schiet meteen in zijn joggingbroek als hij thuiskomt uit school en verdwijnt naar boven, toegevend aan zijn vermoeidheid in zijn eigen gedoetje. De ander ligt lamlendig en uitgeblust op de bank. De antwoorden op vragen die je stelt zijn kort en binnensmonds. Of het antwoord is enkel een zucht ..... En ik? Stiekem voel ik het zelf ook. Ik vind het heerlijk hoor, de herfst. Regen, storm, donkere dagen. Ik vermaak me wel in huis, lekker aankeutelen en niet naar buiten hoeven. Wat zal het dan toch zijn? De overgang van een prachtige zomer naar donker weer? Ik heb het koud, terwijl het buiten nog helemaal niet zo koud is. Maar mijn vest is alweer uit de kast en hangt stand-by over een eetkamerstoel. Zelfs de hondjes lijken er last van te hebben, zijn lui en lamlendig. Ze denken eerst even na of ze wel van hun plek wil komen als ik roep dat we een plasje gaan doen. En dan sjokken ze achter me aan alsof het honden van 10 jaar oud zijn. Alleen mijn vriend lijkt nergens last van te hebben! Hoe doet ie dat toch? Al verdenk ik hem er wel van dat hij een beetje chagrijnig wordt van onze lamlendigheid. Maar dat geeft niet! Ik geef hem groot gelijk! Nou ja, uiteindelijk gaat dit weer voorbij en wennen we ook weer aan dit weer. Laat die blaadjes en herfststormen maar komen! Al lijkt het misschien niet zo, ik heb er toch zin in!

Bron: internet

Agenda

20 okt. 2022 donderdag	OPEN HUIS	19:30uur Spijkenisse
3 nov. 2022 donderdag	Gezamenlijk optreden met jongerenkoor (10-18 jarigen) uit Kiev Oekraïne	19:30 uur Spijkenisse
10 dec. 2022 zaterdag	Inloopconcert St. Jans kathedraal (ovb)	14:00 uur Den Bosch
22 dec. 2022 donderdag	Kerstconcert Sint-Catharijnekerk	20:00 uur Brielle

Wist U dat...?

Het mannenkoor repeteert op donderdagavond in de Dorpskerk, Kerkring 2 in Spijkenisse.
Er wordt gerepeteerd van 19:30 uur tot 21:45 uur.